

J. R.

**Fundacja dla popierania badań w
zakresie prawa : [recenzja artykułu
W.S. Owena w "The Canadian Bar
Journal", 1963, nr 2]**

Palestra 7/5(65), 64-65

1963

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

3. Cenzura filmowa i ustawodawstwo karne we Włoszech. Problematyka cenzury spektakli publicznych, w szczególności filmowych, teatralnych i telewizyjnych, jest ostatnio przedmiotem szczególnego zainteresowania we włoskiej doktrynie w związku z projektami zmian w ustawodawstwie, które ma na celu kontrolę zapobiegającą widowiskom nieprzyzwoitym lub sprzecznym z dobrymi obyczajami.

W myśl art. 21 *in fine* konstytucji włoskiej „zabrania się publikacji prasowych, przedstawień i wszystkich pozostałych manifestacji sprzecznych z dobrymi obyczajami. Ustawa ustanowi odpowiednie środki w celu zapobiegania i karania takich naruszeń”.

Prawna reglamentacja cenzury przedstawień obejmuje 2 aspekty tego zagadnienia: administracyjny i karny. Omawia je na łamach kwartalnika „Rivista italiana di diritto e procedura penale” (nr 3, lipiec—sierpień 1962 r.) Giuliano Vassalli w artykule pt. „Cenzura cineteatrali e leggi penali”.

Omawiając stanowisko obowiązującego w tej materii we Włoszech prawa, autor wskazuje na jego antydemokratyczny charakter. Analiza ta doprowadza go do wniosku, że istniejące obecnie we Włoszech prawne usytuowanie cenzury administracyjnej wykracza poza granice, jakie określa dla przedstawień publicznych wyżej cytowany art. 21 konstytucji włoskiej.

Zdaniem autora uprawnienia cenzury powinny być ograniczone do wypadków zapobiegania popełnianiu przestępstw ściganych *ex officio* i przewidzianych w art. 528 i nast. włoskiego k.k. Jeszcze lepiej — konkluduje autor — byłoby w ogóle znieść omawiany typ cenzury (zachowując jedynie organ, który klasyfikowałby filmy na dozwolone i niedozwolone dla młodzieży) z jednoczesnym pozostawieniem systemu sankcji karnych nakładanych przez sądy — niezależnie od środków administracyjnej natury, których celem byłoby dążenie do zapobiegania popełnianiu tego rodzaju przestępstw.

4. Fundację dla popierania badań w zakresie prawa utworzyło Kanadyjskie Zrzeszenie Adwokatów (*The Canadian Bar Association*).

Jak wynika z opublikowanego na ten temat na łamach „The Canadian Bar Journal” (luty 1963) artykułu W.S. Owena, projekt utworzenia takiej fundacji powstał pod wpływem stwierdzenia małej aktywności kanadyjskich adwokatów co do prowadzenia badań naukowych w zakresie prawa i publikowania odpowiednich prac w tym zakresie.

Oto podstawowe cele, jakie stawia przed sobą fundacja:

1. utworzenie stałego ośrodka zmierzającego do popierania badań w dziedzinie prawa i publikacja odpowiednich prac,
2. prowadzenie specjalnych badań w dziedzinie prawa, samodzielnie lub we współpracy z innymi ośrodkami,
3. popieranie badań naukowych w dziedzinie prawa i w związku z tym nawiązanie współpracy z wydziałami prawa uniwersytetów, instytutami naukowymi i innymi zainteresowanymi w tej materii instytucjami,
4. zbieranie, przygotowywanie i publikowanie materiałów przydatnych w prowadzeniu tych badań, włączając w to prowadzenie bibliografii publikacji prawnych i centralnego katalogu wszystkich kanadyjskich bibliotek prawniczych,
5. pomaganie w zakładaniu i rozwijaniu tego rodzaju bibliotek w całym kraju oraz założenie własnej biblioteki prawniczej,
6. wspieranie finansowe uniwersytetów w celu zapewnienia im odpowiedniej kadry naukowej, zdolnej do utrzymania wysokiego poziomu nauczania prawa,

7. organizowanie konferencji na tematy prawne, zapewnienie udziału w nich wybitnych przedstawicieli nauki prawa,
8. współpraca z wydawcami w celu zapewnienia możliwości publikowania wszystkich wartościowych prac z zakresu prawa,
9. utrzymywanie kontaktów z zagranicznymi ośrodkami badań prawnych i organizacjami międzynarodowymi,
10. zatrudnienie płatnego personelu prowadzącego badania w dziedzinie prawa, utworzenie systemu stypendiów umożliwiających prowadzenie takich studiów zainteresowanym osobom.

Fundacja spodziewa się uzyskać na realizację tych badań ok. 100 tys. dolarów, wpłaconych przez poszczególne firmy adwokackie.

J.R.

WSPOMNIENIA POŚMIERTNE

Henryk Gacki

Urodzony 19 stycznia 1896 r. w Radomiu, już jako młody chłopiec styka się Henryk Gacki w domu rodzicielskim z ruchem niepodległościowym i działaczami robotniczymi. Dom rodziców jest ośrodkiem, w którym koncentruje się miejscowa działalność odłamów lewicowych społeczeństwa, a zwłaszcza działalność Organizacji Bojowych PPS-u. Dwie starsze siostry Henryka zostają w 1907 roku uwięzione, a potem zesłane w głąb Rosji za przynależność do PPS-u. Sam on za kolportowanie nielegalnej prasy („Robotnika”) zostaje usunięty z gimnazjum rosyjskiego. Kończy w rezultacie gimnazjum polskie, a następnie zdaje maturę rosyjską w Jelcu koło Moskwy i wstępuje potem na Wydział Prawa Uniwersytetu Moskiewskiego.

W 1921 roku kończy Wydział Prawny Uniwersytetu Warszawskiego, odbywa później aplikację i zdaje egzamin sędziowski. W 1926 r. wstępuje jako aplikant adwokacki do kancelarii adv. Berensona. Pod kierunkiem tego wybitnego obrońcy karnego stawia pierwsze kroki przed krótkami sądowymi. Zdaje potem egzamin adwokacki i w 1928 roku zostaje wpisany na listę adwokatów w Warszawie. Przez cały ten czas jest czynnym członkiem PPS-u.

Jako adwokat poświęca się obronie w sprawach karnych, szczególnie w sprawach politycznych. Broni ofiar prześladowań sanacyjnych. Występuje w wielu procesach politycznych w obronie działaczy socjalistycznych i komunistycznych.

W 1930 roku występuje w procesie Centrolewu, broniąc tam Edmunda Chodyńskiego i Mariana Synowieckiego. Tego ostatniego broni jeszcze przedtem jako redaktora tygodnika „Pobudki” (wydawanego przez CK PPS) za obrazę drukiem Piłsudskiego. W 1931 roku broni przed sądem Piotra Jagodzińskiego oskarżonego